

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาหลักสังคหวัตถุ ๔ ในพระพุทธศาสนาเถรวาทและเพื่อศึกษาการใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ ในการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนผึ้งตามการรับรู้ของประชาชน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ การศึกษาหลักสังคหวัตถุ ๔ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท

ตอนที่ ๒ การศึกษาการใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ ในการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนผึ้งตามการรับรู้ของประชาชน

๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ การศึกษาหลักสังคหวัตถุ ๔ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท

การวิจัยเชิงเอกสาร : ศึกษาหลักสังคหวัตถุ ๔ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท เอกสารรายงาน และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลหลักสังคหวัตถุ ๔ ประการโดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ในพระพุทธศาสนาเถรวาท จากแหล่งข้อมูลดังนี้

๑.๑ เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) ได้แก่ คัมภีร์พระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๓๙ อรรถกถา ฎีกาอนุฎีกา ที่เกี่ยวข้องกับสังคหวัตถุ ๔

๑.๒ เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) ได้แก่ วิทยานิพนธ์ หนังสือ ตำราข้อเขียน พร้อมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสังคหวัตถุ ๔

ในการศึกษาวิจัยเอกสารในครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ รวบรวมและศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ข้อมูลทางเอกสาร และ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดที่เกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุ ๔ ในพระพุทธศาสนาเถรวาทจากแหล่งข้อมูลต่างๆ

๑.๒.๒ วิเคราะห์ข้อมูล และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อเขียนงานวิจัยพร้อมเสนอความคิดเห็นของผู้วิจัยเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมุ่งให้ตอบวัตถุประสงค์และปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๒.๓ สรุปผลการวิจัยพร้อมข้อเสนอแนะประเด็นที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งต่อไป

ตอนที่ ๒ การศึกษาการใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ ในการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนฝรั่งตามการรับรู้ของประชาชน

๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๒.๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มาใช้บริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนฝรั่งทั้งหมด

๒.๑.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มาใช้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนฝรั่งในงานรักษาพยาบาล โดยการเลือกถามผู้ที่มาใช้บริการแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการดังนี้

ขั้นที่ ๑ สัมภาษณ์ประชาชนที่มาใช้บริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนฝรั่ง ประจำเดือนตุลาคม ๒๕๕๒ – กันยายน ๒๕๕๓ ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ รวมผู้รับบริการ ๕๐๑๕ คน จำนวน ๒๐,๗๗๒ ครั้ง

ขั้นที่ ๒ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan)^๑ โดยนำจำนวนประชาชนที่มาใช้บริการประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ เป็นจำนวนครั้งมาเฉลี่ยแล้วได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๑๕ คน

๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

๒.๒.๑ เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

^๑ สมบูรณ์ ดันยะ, วิทยาการวิจัย, (นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๕๐), หน้า ๑๐๕-๑๐๖.

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน ๗ ข้อ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การมาใช้บริการ

ตอนที่ ๒ การใช้หลักสังเกตวัตถุ ๔ ในการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนผึ้งตามการรับรู้ของประชาชน คือ ด้านทาน (ให้ความช่วยเหลือ แบ่งปัน) ด้านปิยวาจา (วาจาสุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน) ด้านอึดถึกจรียา (ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยร่างกาย) และด้านสมานัตตตา(ให้ความเสมอภาคปฏิบัติอย่างเท่าเทียม) โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ จำนวน ๓๐ ข้อ

๒.๒.๒ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑) ศึกษาหลักสังเกตวัตถุ ๔ จากคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท เช่น พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๓๙ อรรถกถา วิสุทธิมรรค วิมุตติมรรค หนังสือ ตำรา บทความ ข้อเขียน งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหลักสังเกตวัตถุ ๔ ในรายละเอียดของหัวข้อหลักธรรม ใหญ่ ๆ ทั้ง ๔ หัวข้อ คือ ทาน ปิยวาจา อึดถึกจรียา และสมานัตตตา แล้วนำมาบูรณาการสรุปเป็นกรอบของแบบสอบถาม ที่เกี่ยวกับกิจกรรมการให้บริการด้านสาธารณสุขของหน่วยงานให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง ๔ ด้าน

๒) กำหนดรูปแบบโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละตอน โดยรายละเอียดในแต่ละตอน แต่ละด้าน ตามกรอบของกิจกรรมการให้บริการในแต่ละงาน

๓) ศึกษาถึงวิธีการสร้างแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ในมาตราวัด ๕ ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

๔) นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ เหล่านั้น มาสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

๕) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อ ประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อให้พิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนถึงความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถาม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

๖) นำแบบสอบถามที่ผ่านคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่แก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง .๖๗-๑.๐๐

๗) นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขตามที่คณะผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้ว เสนอประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ให้พิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้ง แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชน ที่มาใช้บริการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ ราย

๘) นำแบบสอบถามกลับมาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ^๒ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในตอนต้นที่ ๒ ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสังเกตวัตถุ ๔ ในการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนฝรั่งตามการรับรู้ของประชาชน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๙๐ เมื่อแยกเป็นรายด้าน มีค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

๘.๑ ด้านทาน	มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๗๗
๘.๒ ด้านปิยวาจา	มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๗๙
๘.๓ ด้านอิตถจริยา	มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๖๗
๘.๔ ด้านสมานัตตตา	มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๙

๙. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้ว จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑. ขออนุญาตความขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากศูนย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนฝรั่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้เป็นหน่วยงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากประชาชน ที่มาใช้บริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนฝรั่งตามแบบสอบถามในช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๔ ตามกำหนด โดยแยกเก็บข้อมูลในแต่ละฝ่าย และส่วนงานต่าง ๆ ในโรงพยาบาล

๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

๒. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

^๒ ประยูร อาษานาม, คู่มือวิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๘๗.

๒.๑ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

๒.๒ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสังเกต ๔ ในการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนฝรั่ง ตามการรับรู้ของประชาชน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยภาพรวมรายด้าน และเป็นรายข้อ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ – ๕.๐๐ มีการรับรู้ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๕๐ มีการรับรู้ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๕๐ มีการรับรู้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๕๐ มีการรับรู้ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๕๐ มีการรับรู้ในระดับน้อยที่สุด^๓

๒.๓ เปรียบเทียบการใช้หลักสังเกต ๔ ในการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนฝรั่ง ตามการรับรู้ของประชาชน จำแนกความแตกต่างระหว่างตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ของการมาใช้บริการ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ชนิด Independent Samples

^๓ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : พัฒนาการศึกษา, ๒๕๓๕), หน้า ๑๐๐.